

ZAPISNIK

sa 11. sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, održane 24. jula 2013. godine

Sjednica je počela u 14 sati i 45 minuta.

Sjednici je predšedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: mr Branka Tanasijević, Ljerka Dragičević, dr Ljiljana Đurašković, doc.dr Branka Bošnjak, Zdenka Popović i Goran Tuopnja.

Saglasno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa sjednice najavila je Draginja Vuksanović.

Sjednici su prisustvovali: ekspertkinja UNDP tima za rodnu ravnopravnost u sjedištu UNDP-a u Njujorku, Rose Sarr, koordinatorka Programa rodne ravnopravnosti UNDP-a u Crnoj Gori Kaća Đuričković i savjetnice u Kancelariji UNDP u Crnoj Gori - Vanja Šćepović i Sanja Elezović.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

INFORMISANJE O REALIZOVANIM AKTIVNOSTIMA IZ IPA PROGRAMA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST I MOGUĆNOSTIMA SARADNJE SA UNDP-om NA ORODNJAVANJU POLITIKA

U uvodnom obraćanju predsjednica je informisala Odbor da Program rodne ravnopravnosti IPA 2010 zajednički realizuju UNDP u Crnoj Gori, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava – Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti i Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori. Projekat traje tri godine i obuhvata niz aktivnosti u tri važne oblasti: ekonomsko osnaživanje žena, sprječavanje nasilja nad ženama i porodičnog nasilja i političko osnaživanje žena. Predstavnic/i Odbora učestvuju u realizaciji ovog projekta kroz rad u savjetodavnim tijelima po programskim oblastima i Upravnom odboru projekta.

Koordinatorica Programa UNDP-a u Crnoj Gori Kaća Đuričković, predstavila je rezultate do sada realizovanih projekata, koji imaju za cilj podsticanje ženskog preduzetništva i ekonomsko osnaživanje žena, uspostavljanje održivog sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici, kao i ciljeve i aktivnosti u oblasti političkog osnaživanja žena.

Program rodne ravnopravnosti IPA 2010 komponentu ekonomskog osnaživanja žena sprovodi kao vid podrške Ministarstvu za ljudska i manjinska prava u implementaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti. Cilj projekta je da pruži podršku razvoju ženskog preduzetništva kroz program edukacije, obuke i pomoći za potencijalne preduzetnice. U prvoj fazi program se sprovodi u četiri "pilot" opštine: Kolašin, Mojkovac, Cetinje i Pljevlja. Programom je predviđeno je da se kroz edukaciju i stručnu podršku pomogne ženama koje žele da započnu posao ili su već u poslu, ali žele da ga unaprijede, da povećaju nivo znanja i vještina koji su neophodni za uspješno bavljenje preduzetništvom, kao i da im se pomogne pri pronalaženju izvora finansijske podrške i ostvarivanju poslovnih kontakata. Takođe, predviđeno je i pružanje stručne podrške lokalnim upravama da razviju nove, rodno osjetljive mehanizme za razvoj preduzetništva, čime bi se omogućila veća iskorišćenost ženskog radnog potencijala i ekonomski prosperitet na lokalnom nivou. U narednom periodu UNDP će u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava i opštinama organizovati konsultativne sastanke sa finansijskim institucijama, bankama, Investiciono-razvojnim fondom i drugim zainteresovanim finansijskim institucijama, što će biti dalji korak ka tome da žene koje su već prošle određene obuke i razradile svoje biznis planove, postanu preduzetnice. Kaća Đuričković je ukazujući na postojanje barijera za razvoj ženskog preduzetništva - stereotipe, patrijarhalni mentalitet, nedostatak podrške porodice, nedostatak znanja i vještina neophodnih za uspješno preduzetništvo, informisala Odbor da je u okviru IPA Programa rodne ravnopravnosti izvršeno prvo sveobuhvatno istraživanje na temu "Žensko preduzetništvo u Crnoj Gori", što je predstavljalo osnov za dalje aktivnosti. Podaci su pokazali da mali broj žena pošедуje preduzeća u Crnoj Gori i da je neophodna

podrška njihovom preduzetničkom potencijalu, kao i stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta za uključivanje žena u preduzetništvo.

U okviru Programa rodne ravnopravnost IPA 2010 sprovodi se poseban segment aktivnosti u borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja. Cilj projekta je uspostavljanje održivog sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici. Naglasila je da je Crna Gora usvojila niz značajnih akata koji se odnose na ovu oblast - Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, Strategiju za borbu protiv nasilja u porodici i da je potpisan Protokol o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici. U okviru Programa realizovan je projekat istraživanja o nasilju u porodici. Cilj istraživanja bio je da se kroz kritički osvrt na trenutno stanje, a posebno kroz zaključke i preporuke, ponude konstruktivni prijedlozi za bolje razumijevanje ove problematike, kao i efikasniji odgovor svih aktera u procesu pružanja pomoći, podrške i zaštite žrtava. Istraživanje javnog mnjenja je realizovano u 17 crnogorskih opština. U 92% slučajeva anketirani smatraju da postoji nasilje u porodici u Crnoj Gori, međutim većina žrtava nasilja nije spremna da prijavi nasilje jer ne vjeruje da je institucije mogu zaštititi. Tokom diskusije Kaća Đuričković je naglasila da se dio aktivnosti u okviru ovog programskog segmenta odnosio i na pružanje podrške pri uspostavljanju lokalnih multidisciplinarnih timova za pomoć žrtvama porodičnog nasilja nad ženama u deset opština i da je u toku aktivan rad na usaglašavanju rada ovih timova. U narednom periodu potrebno je intenzivirati rad na efikasnijoj primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i ojačati međuresorsku saradnju u cilju potpune zaštite žrtava nasilja kroz primjenu Porotokola o postupanju u slučajevima porodičnog nasilja. Ukazujući na aktivnosti u organizovanju kampanja u cilju borbe protiv nasilja nad ženama, saopštila je da je kampanja "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" u 2012. godini dotakla preko kampanje 173,253 građana i građanki ili 1/3 populacije u Crnoj Gori. U okviru kampanje inicirano je osnivanje Političkog kluba za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kao mehanizma za podršku naporima na smanjenju nasilja u porodici, koji će u kontinuitetu vršiti nadzor i sprovoditi mjere neophodne za stvaranje svih uslova za punu realizaciju Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici. Takođe, inicirano je osnivanje Lige izuzetnih muškaraca - javnih ličnosti kao promotera kampanje protiv nasilja u porodici, koji su izrazili spremnost da podrže kampanju kako bi mobilisali veću javnu podršku ciljevima kampanje tokom njenog trajanja. Početkom 2013. godine podržana je svjetska kampanja "Milijarda ustaje" (Plesom protiv nasilja), a dio aktivnosti posvećen je praćenju medijskog izvještavanja o organizovanim aktivnostima u vezi sa nasiljem nad ženama i nasiljem u porodici. U narednom periodu planirano je uspostavljanje jedinstvene SOS linije za žrtve porodičnog nasilja, edukacija multidisciplinarnih timova za borbu protiv nasilja u porodici, podrška programima obuke za nastavnike i psihologe u osnovnim i srednjim školama o prevenciji i borbi protiv nasilja u porodici, kao i organizovanje kampanje o nasilju nad ženama i djevojkama u romskim naseljima.

U okviru trećeg segmenta Programa rodne ravnopravnosti IPA 2010 aktivnosti su usmjerene na političko osnaživanje žena, njihovo učešće u političkom i javnom životu i veću zastupljenosti na mjestima odlučivanja. U ovoj važnoj oblasti IPA Program ima trostruki pristup: osnaživanje žena u politici, jačanje struktura političkih partija uvođenjem rodno-senzitivnih politika i programa i poboljšanje legislative – Zakona o izboru odbornika i poslanika, Zakona o političkim partijama i Zakona o finansiranju političkih partija. Svaka od ove tri komponente praćena je aktivnostima podizanja svijesti i lobiranja. Izmjenama Zakona o izboru odbornika i poslanika iz 2011. godine uvedena je odredba koja obavezuje političke partije da obezbijede 30 odsto žena na izbornim listama, ali ova odredba ne podrazumijeva i redosljed na listi na način da svako treće mjesto pripada ženama što je imalo za posljedicu različito pozicioniranje žena na partijskim listama za prošlogodišnje parlamentarne izbore. Uvođenje ove odredbe, iako kvote nijesu formulisane kako je zahtijevano tokom kampanje za povećanje učešća žena u političkom životu, dovelo je do povećanja učešća žena u Skupštini (17 odsto poslanica), i to predstavlja do sada najveći procenat kada je u pitanju participacija žena u političkom i javnom životu. Međutim, to nije dovoljno da bi se ispunio međunarodni standard i ispoštovala rodna ravnopravnost. Potrebno je pored usvajanja propisa, koji sadrže afirmativne mjere usmjerene ka ženama, i dalje raditi na podizanju svijesti o potrebi većeg uključivanja žena u politički i javni život.

Ekspertkinja Rose Sarr govorila je o značaju orodnjavanja društvenih i ekonomskih politika i partnerskim okvirima za rad na orodnjavanju politika i osnaživanju žena.

Član/ice Odbora učestvovali su u diskusiji komentarisanjem prezentiranih podataka i postavljanjem konkretnih pitanja na koje je iscrpne odgovore dala koordinatorka Programa UNDP-a u Crnoj Gori Kaća Đuričković.

Polazeći od diskusije i mišljenja istaknutih na sednici, predsjednica Odbora je konstatovala nastavak uspješne saradnje Odbora i UNDP-a u Crnoj Gori na realizaciji preostalih planiranih aktivnosti Programa.

Šednica je završena u 16 sati i 15 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r